

УДК 658.011.1

Кушнір О. - ст. гр. БМ_{тс}-32

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНФОРМАЦІЙНА ТА НОРМАТИВНА БАЗА ПЛАНУВАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О. Я.

Розробка планів будь-якого виду, що стосується виробничо-господарської діяльності та соціального розвитку колективу, є дуже складним, діалектичним процесом, що знаходиться під впливом багатьох факторів навколишнього середовища: кон'юнктури ринку, змін у внутрішній і зовнішній політиці країни, господарського права, інших непередбачених обставин. Важливу роль при цьому відіграють інформаційна та нормативна бази планування.

Інформаційна база планування – це сукупність систематизованих за певними ознаками даних, які використовують для розробки планів на різних рівнях управління підприємством. До них належать показники, ліміти, економічні нормативи.

У плануванні використовують значний обсяг інформації, що зумовлює необхідність її класифікації й систематизації. До вихідної інформації відносять контрольні цифри, ліміти, економічні нормативи і норми (які визначаються державними органами влади чи вищими органами управління підприємства), державні замовлення та звітні дані про виконання планів за минулий період.

До проміжної інформації відносять показники та техніко-економічні нормативи проектів стратегічних й поточних планів, а також розрахункові показники, призначені для забезпечення збалансованості планів й розрахунку потреби в ресурсах.

До результативної інформації належать показники і техніко-економічні проекти стратегічного і поточного планів, встановлені вищими органами управління підприємством.

До складу інформаційної бази входить нормативно-довідкова інформація, тобто сукупність даних нормативного й довідкового характеру, систематизованих за видами ресурсів та функціональними завданнями, і, зокрема, база техніко-економічних норм і нормативів.

Норма – це гранично допустима величина витрат певного ресурсу на одиницю продукції, виконання робіт, надання послуг у конкретних виробничо-технічних умовах. Норматив – це розрахункова величина, яку використовують у нормуванні й плануванні, він визначає витрати ресурсів по відношенню до певної базової величини.

Норми і нормативи відповідно до методів їх встановлення поділяють на дві групи: науково-обґрунтовані; дослідно-статистичні.

За об'єктами нормування норми й нормативи можна розмежувати на такі групи: норми витрачання ресурсів; норми режимів; нормативи ефективності.

Норми витрачання ресурсів відіграють особливо важливу роль у внутрішньогосподарському плануванні, оскільки безпосередньо мають відношення до величини використовуваних ресурсів.

Норми режимів регламентують використання і умови роботи виконавців, обладнання, виробничих площ, а також організаційний розпорядок виробництва та його обслуговування. До групи ефективності належать такі нормативи, що характеризують в абсолютних та відносних величинах розвиток однієї або кількох сторін діяльності підприємства, цеху, дільниці.